

Sygn. akt VI Gz 131/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

Protokolant: Małgorzata Florek

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa G. D.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w L.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu V Wydziału Gospodarczego z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt V GC 456/13 co do części oddalającej wniosek pozwanej o zwolnienie od opłaty od apelacji.

postanawia:

oddalić zażalenie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 maja 2016r. Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu w rozpoznaniu wniosku pozwanego o zwolnienie od opłaty od apelacji zwolnił pozwanego od opłaty sądowej od apelacji ponad kwotę 1851 zł (I), oddalił wniosek w pozostałym zakresie (II).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że wraz z apelacją od wyroku z dnia 12 lutego 2016r. pozwany złożył wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji z uwagi na ciężką sytuację finansową i brak możliwości pozyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych w postaci pożyczki czy kredytu na pokrycie kosztów sądowych w powyższym zakresie. Wniosek pozwanego częściowo zasługiwał na uwzględnienie. W niniejszej sprawie pozwany nie wykazał, że nie ma dostatecznych środków na uiszczenie opłaty sądowej od apelacji w całości. Stanowisko pozwanego, jak i dokumenty przedstawione na jego poparcie, nie dawały podstaw do zwolnienia pozwanego od kosztów sądowych w powyższym zakresie poprzez uznanie że pozwany nie jest w stanie ich ponieść w całości. Z przedstawionego przez pozwanego do wniosku bilansu wynika, że na dzień 31 grudnia 2014r. aktywa pozwanego wyniosły 2 979 707, 56 zł, a na dzień 31 grudnia 2015r. odpowiednio 2 402 422, 65 zł. Z przedstawionego przez pozwanego rachunku zysków i strat wynika, że przychody pozwanego ze sprzedaży za rok 2015 zamknęły się kwotą 2 372 208, 86 zł. Z oświadczenia pozwanego wynika jednak, że zobowiązania pozwanego wobec kontrahentów, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i podatkowe zamykają się według stanu na dzień 11 kwietnia 2016r. kwotą blisko 3 000 000 zł w tym z tytułu dostaw i usług na kwotę około 2 844 000 zł. W ocenie Sądu zwolnienie od kosztów sądowych osoby prawnej obwarowane jest większymi rygorami niż zwolnienie osoby fizycznej. Wydatki związane z pokryciem kosztów procesu muszą być traktowane co najmniej równorzędnie, a nawet priorytetowo w stosunku do innych wydatków. Posiadanie środków finansowych zapewniających dostęp do Sądu - ze względu na obowiązek poniesienia kosztów sądowych - jest istotnym składnikiem prowadzenia działalności gospodarczej i osoba prawna powinna być przygotowana do ponoszenia takich kosztów. Sąd

mając na uwadze fakt, że pozwany osiąga przychody ze sprzedaży, ale i uwzględniając fakt jego zadłużenia zwłaszcza wobec kontrahentów z tytułu dostaw i usług, Sąd postanowił zwolnić pozwanego od opłaty sądowej od apelacji ponad kwotę 1 851 zł, oddalając wniosek w pozostałych zakresie jako niezasadny.

Zażalenie na powyższe postanowienie w części oddalającej wniosek złożył pozwany, zarzucając, iż zostało ono wydane z naruszeniem przepisów postępowania tj:

1) Art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398 z późn.zm.) poprzez niezwolnienie wnioskodawcy w całości od obowiązku uiszczenia opłaty stosunkowej od apelacji (w zakresie kwoty 1.851,00 zł) w niniejszej sprawie pomimo tego, że pozwana złożyła wszystkie wymagane przez przepisy prawa dokumenty oraz należycie wykazała, że nie jest w stanie ponieść w całości opłaty stosunkowej od apelacji w niniejszej sprawie, w kwocie 3.701 zł.

2) Art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 8 ustawy z dn. 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) poprzez uznanie przez Sąd Orzekający za niewiarygodne i niewystarczające dokumenty przedstawione przez wnioskodawcę w celu zwolnienia strony pozwanej od obowiązku uiszczenia opłaty stosunkowej od apelacji w niniejszej sprawie, w kwocie 3.701 zł.

3) Art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 362¹ k.p.c w zw. z art. 8 ustawy z dn. 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398 z późn.zm.) poprzez niedokładne przeanalizowanie przez Sąd Orzekający materiału dowodowego przedstawionego przez wnioskodawcę, ze względu na pominięcie w momencie orzekania, tego że z przedstawionych w niniejszej sprawie jako dowodów dokumentów jednoznacznie wynika niemożność poniesienia przez wnioskodawcę opłaty od opłaty od apelacji w niniejszej sprawie, także w kwocie 1.851,00 zł.

W związku z powyższym pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienie w części i zwolnienie pozwanego od obowiązku uiszczenia opłaty stosunkowej od apelacji w całości.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Opłata od apelacji złożonej przez pozwanego wynosi 3701 zł, Sąd Rejonowy zwolnił pozwanego od uiszczenia tejże opłaty w połowie, stąd spoczywa na nim obowiązek uiszczenia opłaty sądowej od apelacji w wysokości 1851 zł., w ocenie Sądu Okręgowego sytuacja majątkowa pozwanego pozwala na jej poniesienie.

Z przedłożonej przez pozwanego dokumentacji wynika, że na dzień 31.12.2015r. spółka posiada aktywa trwałe w wysokości 2 153 613,22 zł, w tym rzeczowe aktywa trwałe 2 148 462, 71 zł i aktywa obrotowe 248 809,43 zł (bilans na dzień 31.12.2015r.). Rachunek zysków i strat za okres od stycznia do grudnia 2015r. wskazuje, iż pozwana spółka osiągnęła przychód netto ze sprzedaży w wysokości 2 372 208, 86 zł. Powód wprawdzie odnotował stratę (986 461,41zł), jednakże jest ona wynikiem wysokich kosztów jego działalności (3 222 510,49 zł). Niniejszego nie zmienia fakt, iż spółka posiada wymagalne zobowiązania nawet w znacznej kwocie, zwłaszcza, że jednocześnie uzyskuje przychody. Proporcjonalność w zakresie wzajemnego zestawienia przychodów i wydatków jest kwestią racjonalności prowadzonej działalności gospodarczej i nie można przyjąć, aby wygenerowanie wysokich kosztów tej działalności powodowało jednoczesne uprawnienie przedsiębiorcy do uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych w tym z opłaty sądowej w całości. Sam fakt wykazywania, iż działalność gospodarcza przyniosła stratę, nie może stanowić samoistnej podstawy do przyznania zwolnienia od kosztów, zwłaszcza w sytuacji gdy strona uzyskuje wysokie przychody i wykazuje bardzo wysokie koszty uzyskania tych przychodów (por. postanowienie SA w Szczecinie z dnia 26.04.2006r., I ACz 447/06, Lex nr 516572). Z dokumentacji załączonej do wniosku nie wynika by w stosunku do pozwanej spółki prowadzone były egzekucje, ew. by spółka złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości.

Pozwany jako przedsiębiorca winien był wiedzieć, iż skoro dostępność do Sądu (w tym obrony swych praw) wymaga z natury rzeczy posiadania środków finansowych, to posiadanie tych środków, ewentualnie ich zabezpieczenie stawało się istotnym składnikiem działalności gospodarczej. Oznacza to, że w procedurze planowania wydatków związanych z działalnością gospodarczą podmiot prowadząc tę działalność, przewidując realizację swoich praw przed Sądem, winien był uwzględniać także konieczność posiadania środków na prowadzenie procesu sądowego. Jak widać z zestawienia przychodów i kosztów pozwany jest w stanie ponieść koszt połowy opłaty od apelacji w wysokości 1851 zł przeciw ewentualne wydatki związane z kosztami sądowymi również stanowią koszt prowadzonej działalności gospodarczej i łączą się z tą działalnością. Planowanie wydatków bez uwzględnienia zasady, o której wspomniano powyżej jest naruszeniem równowagi w traktowaniu swoich powinności finansowych, zaś strona, która realizuje swoje zobowiązania w ten sposób, ze wyzbywa się zdolności do zapłaty kosztów sądowych nie może prawnie i skutecznie składać wniosku o zwolnienie od obowiązku od uiszczania opłat sądowych (podobnie postanowienie SA w Gdańsku z dnia 9 lipca 1992 r. I ACZ 393/92 wokanda 1993/2/32).

Dodać należy, iż wyłożenie środków z przeznaczeniem na opłaty sądowe ma charakter tymczasowy, bo o ile okaże się, że twierdzenia pozwanego są zasadne, to Sąd o kosztach postępowania orzeknie w orzeczeniu kończącym postępowanie stosownie do jego wyników. Postępowanie sądowe prowadzone jest od 20.08.2013r. strona winna przygotować się na koszty z nim związane niezależnie od tego czy występuje w roli powoda czy też pozwanego. Wymagalne należności pozwanego wynoszą 163 770, 14 zł i jest to kwota wielokrotnie przewyższająca zobowiązanie z tytułu opłaty sądowej od apelacji.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy nie stwierdzając naruszenia wskazanych w zażaleniu norm prawnych orzekł jak w sentencji na mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 par. 2 kpc

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)